

การใช้วิธีเรียนแบบร่วมมือ ที่มีต่อผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรนารีเฉลิม จังหวัดสงขลา*

จิระพร ชูชื่น

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดประสงค์ของการวิจัยคือ (1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์กับกลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิด (2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์กับกลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิด (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์กับกลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิด กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรนารีเฉลิม จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 2 ห้องรวม 64 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายและให้กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนด้วยวิธีเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์ กลุ่มทดลองที่ 2 เรียนด้วยวิธีเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่นและแบบวัดระดับความพึงพอใจต่อการเรียนแบบร่วมมือ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบที (t-test) และค่าร้อยละ

* วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2547

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1 กับกลุ่มทดลองที่ 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) พฤติกรรมด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 มีคะแนนพฤติกรรมมากกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ระดับมาก (4) ความพึงพอใจต่อการเรียนแบบร่วมมือของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 มีความพึงพอใจมากกว่า ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ระดับมาก

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ในยุคนี้อาจพบว่ามีกระแสวัฒนธรรมต่างชาติ ได้แก่ ค่านิยมประชาธิปไตย ค่านิยมสิ่งแวดล้อม ค่านิยมด้านสิทธิมนุษยชนนั้นได้เข้ามามีบทบาทต่อวิถีชีวิตไทยอย่างมากซึ่งครูผู้สอนจำเป็นต้องปรับคุณลักษณะของเด็กไทยให้เหมาะสมตามที่หน่วยศึกษานิเทศก์ (2540 : 3-4) กล่าวว่า การศึกษาไทยจำเป็นต้องปรับคุณลักษณะของเด็กไทยให้สอดคล้องกับกระแสโลก เช่น นักเรียนควรมีความสามารถในการเผชิญและปรับตัวกับสถานการณ์ใหม่ได้ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาได้ มีความสามารถในการดำเนินชีวิตตามแบบประชาธิปไตยซึ่งสอดคล้องแนวคิดของปรัชญาเวสารัชช (2545 : 79) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในยุคนี้อาจต้องปรับเนื้อหาให้ทันสมัย ให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ได้และให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เกิดมีทักษะที่จำเป็นและเหมาะสมกับวิถีชีวิตในสังคมประชาธิปไตย สามารถแก้ปัญหาและแข่งขันในระดับสากลได้

การศึกษาในยุคนี้อาจจึงจำเป็นที่ครู

ผู้สอนต้องปรับวิธีสอนมาเน้นให้ความสำคัญแก่นักเรียนมากขึ้น เรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมทักษะการคิด วิเคราะห์ วิธีสอนที่น่าสนใจคือการเรียนแบบร่วมมือซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ได้จากการทำงานร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแสวงหาความรู้ ช่วยเหลือกันทำงาน การเรียนแบบร่วมมือจึงเป็นวิธีเรียนแบบหนึ่งที่นักเรียนจะได้ทั้งความรู้ คุณธรรม และทักษะการทำงานร่วมกันซึ่งเป็นประสบการณ์ที่จะได้นำไปใช้ในชีวิตสอดคล้องกับหลักสูตรของหลักสูตรการเรียนรู้อัจฉริยะ ศาสตร์และวัฒนธรรมที่กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนวิชานี้ว่าเป็นการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความสามารถทางสังคม มีความรู้ ทักษะคุณธรรม ค่านิยมที่ดี โดยเฉพาะด้านทักษะการจัดให้นักเรียนมีทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเรียนรู้และทักษะกระบวนการกลุ่ม (กรมวิชาการ 2545 : 37-38) โดยครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติวิชา ความคาดหวังและจุดหมายของหลักสูตร นักเรียนควรได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ เพื่อการนำกระบวนการเหล่านั้นไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ ให้นักเรียนได้ติดเป็นนิสัยในการทำงานต่อไป (กรมวิชาการ 2534:43) นอกจากนี้กองวิจัยทางการศึกษา (2546: 188-189) ได้เสนอแนะการจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างคุณลักษณะว่า ควรจัดการเรียนแบบร่วมมือเพราะทำให้นักเรียนเกิดการ ทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา และเกิดการเรียนรู้ซึ่งเป็นไปตามแผนการศึกษา ศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559

กรมวิชาการ (2543: 8-15) มีความเห็นว่าการสอนประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจคือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้

นักเรียนได้คิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ เพราะประวัติศาสตร์เป็นเรื่องของการอธิบายเหตุและผลของเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ในอดีตซึ่งส่งผลกระทบต่อมาถึงปัจจุบัน โดยการสอนประวัติศาสตร์มี 3 ระดับ คือ ให้ความรู้ก่อน นำเข้าสู่ข้อมูลพื้นฐานและสอนให้คิดวิเคราะห์วิจารณ์ นอกจากนี้ทีศนา เขมมณี(2545 : 407-410) ได้เสนอวิธีการคิดด้วยการใช้คำถาม เรียกว่า ลักษณะการคิด มี 9 ลักษณะ คือ คิดคล่อง คิดหลากหลาย คิดละเอียด คิดชัดเจน คิดอย่างมีเหตุผล คิดถูกทาง คิดกว้าง คิดลึกซึ้ง คิดไกล โดยผู้วิจัยนำลักษณะการคิดมาใช้เพียง 4 ลักษณะ คือ คิดคล่อง คิดกว้าง คิดละเอียด คิดถูกทาง เพื่อฝึกการคิดง่ายๆ ให้เหมาะๆ เนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์และวัยของนักเรียน ให้นักเรียนได้คิดก่อนที่จะตอบคำถาม ผู้วิจัยจึงเสริมทักษะการคิดดังกล่าวในวิธีเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์ที่ผู้วิจัยเรียกว่าการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิด

การเรียนแบบร่วมมือมาจากคำว่า Cooperative Learning เป็นการเรียนแบบกลุ่มเล็ก ประมาณ 4 คน ประกอบด้วย สมาชิกกลุ่มที่มีนักเรียนมีความสามารถสูง ปานกลางและอ่อน จัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันทำงานให้งานสำเร็จ ทุกคนในกลุ่มต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง เพื่อให้งานสำเร็จ การเรียนแบบร่วมมือเป็นการฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตาม ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น การจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือมีหลายวิธีการเรียน แต่ละวิธีการเรียนต่างก็มุ่งเน้นการทำงานกลุ่มแบบร่วมมือ ช่วยเหลือกัน มีหน้าที่กันทุกคนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม ส่วนครูผู้สอนจะเลือกใช้การเรียนแบบร่วมมือแบบใดก็ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา สำหรับผู้วิจัยเห็นว่าการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้ใน

การแก้ปัญหาการสอนวิชาประวัติศาสตร์ คือ การเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์ : STAD (Student Teams - Achievement Divisions) โดยได้ศึกษางานวิจัยของสายวรุณ ทองวิทยา (2539 : 56-59) พบว่า การสอนวิชาสังคมศึกษาให้ได้ผลดี ครูควรสอนแบบบรรยายด้วยแต่ไม่ควรใช้ตลอด ต้องมีวิธีสอนแบบอื่นด้วย ได้แก่ การเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์ : STAD (Student Teams - Achievement Divisions) ซึ่งมีขั้นตอนคือ (1) ครูผู้สอนเริ่มบทเรียนโดยการนำเข้าสู่บทเรียน (2) แบ่งกลุ่มแบบผลสัมฤทธิ์ (3) ครูมอบหมายงานให้แก่แต่ละกลุ่มปฏิบัติทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้เอกสารที่ครูผู้สอนจัดเตรียมร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และ ตรวจสอบความรู้ (4) สอบเป็นรายบุคคล หาค่าคะแนนมาตรฐานและคะแนนกลุ่ม (5) ประกาศชมเชยให้รางวัลแก่กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการอยู่ในเกณฑ์

ในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนวรนารีเฉลิม จังหวัดสงขลาได้พบปัญหาของการเรียนคือ นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นวิชาที่ต้องใช้ความจำ ไม่น่าสนใจเพราะเป็นเรื่องที่อยู่ไกลตัวที่เกิดขึ้นในอดีต นักเรียนไม่สามารถจินตนาการเหตุการณ์สำคัญมาคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ปัจจุบันได้ การจัดกิจกรรมกลุ่มทำงานร่วมกันพบว่านักเรียนบางคนไม่ทำงาน เมื่อครูผู้สอนถามให้ตอบก็พบว่านักเรียนในแต่ละกลุ่มจะมีผู้ตอบเพียง 1-2 คนเท่านั้น งานที่สำเร็จจึงมาจากการทำงานของเพื่อนในกลุ่มเพียง 1-2 คน ทำให้นักเรียนที่รับผิดชอบงานไม่ชอบการทำงานกลุ่มจึงสอดคล้องกับขนาดยา ปิลันธนาพันธ์ (2543 : 6-7) กล่าวว่าการทำงานกลุ่มนั้นมีสิ่งที่พบบ่อยๆ คือนักเรียนมักเอาเปรียบกัน ไม่ทำงานและ เห็นแก่ตัว ครูผู้สอนมักจะละเลยสิ่งเหล่านี้ด้วยเพราะไปสนใจชิ้นงานหรือผลงานมากกว่ากระบวนการ ปัญหา

เหล่านี้ทำให้คนไทยไม่ได้รับการพัฒนาด้านกระบวนการกลุ่ม คนไทยจึงถนัดทำงานคนเดียวมากกว่างานกลุ่มแสดงว่าการศึกษาของไทยต้องเร่งปรับกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถนำไปใช้ในโอกาสได้ นอกจากนี้ครูผู้สอนจะต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ฝึกทักษะการคิด การจัดการและการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทั้งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติในมาตรฐานที่ 6 ที่ให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมที่ฝึกวิเคราะห์ คิดอย่างหลากหลาย คิดเชิงสร้างสรรค์ ทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและให้มีความรับผิดชอบต่อกลุ่ม

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์กับการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิดของนักเรียนโรงเรียนวรรณาริเฉลิม วัดสงขลาว่าการเรียนแบบร่วมมือทั้ง 2 แบบจะทำให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความพึงพอใจต่อการเรียนแบบร่วมมือสูงขึ้นและแตกต่างกันเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลาที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์กับการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิด

2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลา ที่

เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์และการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิด

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์ และการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลา

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวรรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 6 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 310 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547

โรงเรียนวรรณาริเฉลิม จังหวัดสงขลา จำนวน 64 คน ประกอบด้วย นักเรียนที่เรียนเก่ง 16 คน ปานกลาง 32 คนและอ่อน 16 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากห้องเรียนจำนวน 2 ห้องที่เป็นห้องเรียนแบบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและจับฉลากเลือกกลุ่มทดลองกับวิธีเรียนแบบร่วมมือ คือ กลุ่มทดลองที่ 1 ใช้การเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์ กลุ่มทดลองที่ 2 ใช้การเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิด

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ การเรียนแบบร่วมมือ มี 2 แบบ ได้แก่

- การเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์
- การเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิด

3.2 ตัวแปรตาม คือ ผลการเรียนรู้ ได้แก่

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- ความพึงพอใจต่อการเรียนแบบร่วมมือ

4. เนื้อหาที่ใช้ทดลอง

4.1 เนื้อหาที่ใช้ทดลอง ได้แก่ เรื่อง การปกครองของไทยในยุคประชาธิปไตย ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คาบ ใน 5 สัปดาห์ เนื้อหามี 2 เรื่อง ได้แก่

- เรื่องการปกครองของไทยยุคประชาธิปไตยตั้งแต่ พ.ศ. 2516 - 2520
 - เรื่องการปกครองของไทยยุคประชาธิปไตยตั้งแต่ พ.ศ. 2520 - 2535
- ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาเรื่องละ 4 ข้อย่อย

เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ในกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนที่มีสมาชิกกลุ่มละ 4 คน

4.2 แผนการสอน ผู้วิจัยสร้าง

แผนการสอนจำนวน 3 แผน ดังนี้

4.2.1 แผนการสอนที่ 1 เรื่อง แนะนำการเรียนแบบร่วมมือ ผู้วิจัยใช้เพื่อแนะนำการเรียนแบบร่วมมือ จำนวน 1 คาบ

4.2.2 แผนการสอนที่ 2 เรื่อง การปกครองของไทยยุคประชาธิปไตยตั้งแต่ พ.ศ.2516 - พ.ศ. 2520 จำนวน 5 คาบ

4.2.3 แผนการสอนที่ 3 เรื่อง การปกครองของไทยยุคประชาธิปไตยตั้งแต่ พ.ศ.2520 - พ.ศ. 2535 จำนวน 5 คาบ

วิธีดำเนินการ

1. รูปแบบการวิจัย ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบ Randomized Control-Group Pretest-Posttest Design ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2544 : 380)

การกำหนดกลุ่ม	เก็บข้อมูลก่อน	ตัวแปรอิสระ	เก็บข้อมูลหลังทดลอง
กลุ่มทดลองที่ 1	T_{1E1}	X_1	T_{2E1}
กลุ่มทดลองที่ 2	T_{1E2}	X_2	T_{2E2}

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

2.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตร แนวคิดทฤษฎีการเรียนแบบร่วมมือ ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและความพึงพอใจ

2.2 สร้างแผนการสอนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์กับการเรียนที่เรียนด้วยแบบร่วมมือแบบกลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิด จำนวน 3 แผน

2.3 สร้างเครื่องมือ 3 ชนิด คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบปรนัย จำนวน 40 ข้อ แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยครูเป็นผู้สังเกตมีประเด็นการวัดคือการจัดกลุ่ม การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ กิจกรรมกลุ่มและผลงานกลุ่มจำนวน 10 ข้อ แบบวัดระดับ

ความพึงพอใจต่อการเรียนแบบร่วมมือมีประเด็นการวัด คือ ความพึงพอใจต่อวิธีเรียนแบบร่วมมือ ความพึงพอใจต่อทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความพึงพอใจต่อคุณค่าและความสำเร็จของกลุ่ม จำนวน 20 ข้อ นำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องเนื้อหาและวัตถุประสงค์ นำข้อปรับปรุงมาแก้ไขแล้วจึงนำไปทดลองกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คิดค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.89 ค่าความยากง่ายเฉลี่ย (p) เท่ากับ 0.59 ค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ย (r) เท่ากับ 0.37 ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดระดับความพึงพอใจต่อวิธีเรียนแบบร่วมมือทั้งฉบับ เท่ากับ 0.57 และค่า IOC ของแบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น เท่ากับ 0.5 ขึ้นไป เครื่องมือทั้ง 3 ชนิดถือว่าเป็นเครื่องมือที่เหมาะสม จึงนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

2.4 ดำเนินการทดลอง คือก่อนการทดลอง ใช้เวลา 1 คาบในการแนะนำการเรียนแบบร่วมมือ หลังจากนั้นจึงทดสอบก่อนเรียนและทดลองตามแผนการสอน คาบสุดท้ายของการเรียนครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและตอบวัดระดับความพึงพอใจต่อวิธีเรียนแบบร่วมมือ

2.5 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ด้วยค่าทางสถิติ t-test และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัม

ฤทธิ์เสริมทักษะการคิดมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์กับกลุ่มผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิดมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์และกลุ่มผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิดมีพฤติกรรมด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นมากโดยกลุ่มทดลองที่ 1 มีพฤติกรรมด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นคิดเป็นร้อยละ 87.50 กลุ่มทดลองที่ 2 มีพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่นคิดเป็นร้อยละ 95.00 กลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มมีคะแนนมากกว่าร้อยละ 70 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ จึงถือว่าผ่านเกณฑ์ระดับมาก

4. นักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์และกลุ่มผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิดมีระดับความพึงพอใจมากโดยนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 มีความพึงพอใจระดับมากและมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.56 กลุ่มทดลองที่ 2 มีความพึงพอใจมากและมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 92.11 กลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มมีคะแนนมากกว่าร้อยละ 70 เมื่อเทียบกับเกณฑ์จึงถือว่าผ่านเกณฑ์ระดับมาก

สรุปผลการเรียนรู้ของนักเรียนภายหลังที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์กับการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิดส่งผลให้นักเรียนภายในกลุ่มทดลองสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีพฤติกรรมด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มากกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ระดับมาก มีความพึงพอใจต่อการเรียนแบบร่วมมือในระดับ

มากและมากที่สุดได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ระดับมาก จึงเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1, 3, 4 แต่คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์ในกลุ่มทดลองที่ 1 กับการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิดในกลุ่มทดลองที่ 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

อภิปรายผลการวิจัยคือ จากการทดลองด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์กับการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิดพบว่า วิธีเรียนทั้ง 2 แบบ เป็นการเรียนที่เน้นกระบวนการกลุ่มแบบร่วมมือกันทำงาน เมื่อสมาชิกกลุ่มมีความพร้อมทำงานแบบช่วยเหลือกัน รับผิดชอบต่อการเรียนด้วยตนเอง และเรียนจากเพื่อนจึงทำให้ได้ความรู้ที่คงทน ส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจบทเรียนดี มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนกลุ่มเก่ง ปานกลางและอ่อน เกิดความรู้สึกที่พึงพอใจต่อวิธีเรียนแบบร่วมมือ ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและผลงานกลุ่ม กล่าวคือ นักเรียนกลุ่มเก่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความรู้สึกพึงพอใจต่อวิธีเรียนแบบร่วมมือ นักเรียนกลุ่มอ่อนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วยก็จะมี ความพึงพอใจต่อวิธีเรียนแบบร่วมมือด้วยเช่นกัน รวมทั้งนักเรียนกลุ่มปานกลาง นั่นคือทั้งสองวิธีเรียนต่างมีกระบวนการด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่ให้นักเรียนมีพฤติกรรมช่วยเหลือกัน มีน้ำใจ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อันเป็นคุณธรรมที่สนับสนุนการปฏิบัติตนให้เป็นคนดีของสังคม จึงส่งเสริมให้บรรยากาศของการเรียนเต็มไปด้วยความพึงพอใจ นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาที่เน้นพัฒนานักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และเรียนอย่างมีความสุข เมื่อเปรียบ

เทียบวิธีเรียนแบบร่วมมือในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 พบว่า วิธีเรียนแบบร่วมมือของกลุ่มทดลองที่ 2 มีกระบวนการทำงานภายในกลุ่มย่อยดีเพราะมีคะแนนกลุ่มสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีจำนวน 7 กลุ่มย่อย จากจำนวน 8 กลุ่มย่อยที่ได้รับการประกาศยกย่อง นักเรียนจึงมีกำลังใจและเห็นความสำคัญของวิธีเรียนแบบร่วมมือ โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มอ่อนร้อยละ 100 มีความพึงพอใจต่อวิธีเรียนแบบร่วมมือมากเพราะทำให้มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ส่วนนักเรียนกลุ่มเก่งมีความพึงพอใจต่อคุณค่าของงานและความสำเร็จของกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 97.50 รองลงมาคือ ความพึงพอใจต่อทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นแสดงว่า วิธีเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิดเป็นกระบวนการกลุ่มที่ทำให้นักเรียนร่วมมือกันทำงานได้ดี มีการช่วยเหลือกัน จึงส่งผลให้เกิดความรู้ที่คงทน ทำให้นักเรียนแต่ละกลุ่มย่อยมีพัฒนาการด้านผลการเรียน มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้วยวิธีเรียนแบบร่วมมือดังกล่าวจึงทำให้กลุ่มทดลองที่ 2 มีคะแนนทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและความพึงพอใจต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่นสูงกว่ากลุ่มทดลองที่ 1

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจในขั้นตอนการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิด
 - 1.2 ครูผู้สอนควรมีการเตรียมการสอนแบบบรรยายในขั้นตอนการสอนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์และการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์เสริมทักษะการคิดโดยสรุปเนื้อหาภายใน 1 คาบ ต้องเตรียมสื่อ

อุปกรณ์ เอกสารต่าง ๆ ใบความรู้ ใบงาน แบบทดสอบแบบสังเกตพฤติกรรม แบบสอบถาม ความพึงพอใจให้พร้อมก่อนสอน ส่วนการเตรียมเนื้อหาในใบความรู้ควรจัดเตรียมเนื้อหาไม่มากเกินไปและเขียนให้อ่านเข้าใจง่าย เหมาะวัยของนักเรียน

1.3 ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญมากต่อการเรียนแบบร่วมมือในฐานะเป็นผู้ชี้แนะผู้ร่วมสร้างบรรยากาศการเรียน ให้กำลังใจแก่นักเรียน เมื่อกลุ่มใดไม่พร้อมในการทำงานหรือไม่สามารถปฏิบัติได้ ครูผู้สอนต้องเข้าไปช่วยเหลือทันที สร้างบรรยากาศความเป็นกันเองกับนักเรียนและเตือนให้นักเรียนปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ให้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ช่วยเหลือกัน มีน้ำใจต่อกันเพื่อติดเป็นนิสัยที่ดีในการทำงานแบบร่วมมือ ระหว่างที่นักเรียนปฏิบัติงานในกลุ่มนั้น ครูผู้สอนทำหน้าที่สังเกตพฤติกรรมทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น

1.4 กิจกรรมการให้รางวัลแก่กลุ่มมีความสำคัญมากต่อการเรียนแบบร่วมมือจึงควรเตรียมแบบบันทึกประกอบด้วยคะแนนฐาน คะแนนพัฒนาการ คะแนนกลุ่ม เกณฑ์ประกาศยกย่อง ครูผู้สอนแจ้งคะแนนฐานให้นักเรียนทราบทุกคน เมื่อมีการทดสอบจึงควรแจ้งประกาศภายในคาบที่ทดสอบและให้รางวัล เพราะเป็นการเสริมแรงแก่กลุ่ม กลุ่มจะได้พัฒนาไปถึงเป้าหมายต่อไป นักเรียนจะมีความตั้งใจในการเรียนรู้ครั้งต่อไปโดยใช้กระบวนการกลุ่มแบบร่วมมือ สำหรับการประกาศผลนั้นครูผู้สอนประกาศและให้นักเรียนในกลุ่มต่าง ๆ นำเสนอเป็นกราฟ จะเป็นวิธีการสร้างสนใจให้นักเรียนในกลุ่มด้วย

1.5 ครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญแก่นักเรียนอย่างเท่าเทียมกันโดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนอ่อนและชี้แจงแก่นักเรียนที่เรียนเก่งให้เข้าใจความสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือเพื่อ

นักเรียนได้ใช้ความเก่งให้เป็นประโยชน์ต่อเพื่อน ลดความเห็นแก่ตัวมาร่วมกันทำงาน ฝึกนักเรียนเป็นทั้งผู้สอนและผู้เรียนจะช่วยให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกันส่งผลให้การเรียนรู้ภายในกลุ่มดีขึ้น

1.6 การเสริมทักษะการคิดโดยประยุกต์ในการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มคณะ ผลสัมฤทธิ์เป็นการเสริมด้วยการใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิดด้วยลักษณะคำถาม 4 แบบ โดยครูผู้สอนควรออกแบบใบงานให้น่าสนใจ สวยงามและเหมาะกับวัยนักเรียน

1.7 กิจกรรมกลุ่มที่จัดให้นักเรียนศึกษา ใบความรู้เป็นการฝึกให้นักเรียนได้อ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนนำไปสู่ความเข้าใจเนื้อหาสาระ เกิดการเรียนรู้ที่จะนำไปคิดวิเคราะห์ได้สอดคล้องกัน แนวคิดของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีที่กล่าวว่าควรสอนให้นักเรียนเป็นไปตามหลักพระพุทธศาสนาคือ สุ จี ปุ ลิ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ถ้ามีการประยุกต์ทักษะการคิดเข้ามาใช้ในการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์ควรเพิ่มระยะเวลาเรียนให้มากขึ้นกว่านี้ เพราะนักเรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะการคิดอย่างต่อเนื่องที่จะส่งผลในระยะยาวและควรใช้คำถามกระตุ้นลักษณะการคิดมากกว่า 4 แบบ ตามลักษณะการคิดของทิตินา แชมมณี (2545 : 407 -410)

2.2 แบบทดสอบควรใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางการคิดเพื่อศึกษาพฤติกรรม การเรียนรู้ด้าน การคิดในงานวิจัยครั้งต่อไป

2.3 วิธีเรียนแบบร่วมมือมีหลายวิธีสอน จึงควรเลือกใช้หลาย ๆ วิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและให้นักเรียนปฏิบัติตามแนว สุ จี ปุ ลิ อันเป็นพระประสงค์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

บรรณานุกรม

- ทีศนาและคณะ. 2543. **การคิดและการสอนคิด**. ใน พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ ลัดดา ภูเกียรติและวัฒนา สุวรรณเขตนิยาม (บรรณาธิการ), ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา, หน้า 77-102. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- 2545. **กระบวนการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร : พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- นาคยา ปิลันธนานนท์. 2543. **การเรียนรู้แบบร่วมมือ**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจัยทางการศึกษา, กอง. 2542. **การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านทักษะการคิด**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- 2546. **การศึกษาศาสนาการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่นำไปสู่ความสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.)
- วิชาการ, กรม. 2534. **ข้อคิดเบื้องต้นในการสอนและการสอบที่เน้นกระบวนการ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว .
- 2543. **คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ไทย : จะเรียนจะสอนกันอย่างไร**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- 2545. **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.)
- สมศักดิ์ ขจรเจริญกุล. 2541. **การเรียนรู้แบบร่วมมือ**. ม.ป.ป.(อัสสัมชัญ)
- สายวรุณ ทองวิทยา. 2539. **การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและมนุษยสัมพันธ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยการเรียนแบบ เอสที เอ ดี (STAD) กับการสอนตามคู่มือครู**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.